

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið
b/t skrifstofu sjávarútvegs- og fiskeldis
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

Reykjavík, 13. janúar 2019

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi til laga um gjald vegna nýtingar eldissvæða í sjó

Vísað er til draga að frumvarpi til laga um gjald vegna nýtingar eldissvæða í sjó sem birt voru í Samráðsgátt stjórnvalda þann 20. desember síðastliðinn (mál nr. S-258/2018). Tekið er fram að tillögur þær sem koma fram í drögunum byggja að hluta á tillögum starfshóps um stefnumótun í fiskeldi frá september 2017. Samkvæmt drögunum skulu fyrirtæki í sjókvíaelði greiða fyrir afnot þess hafsvæðis sem þau nota eða hyggjast nota undir sjókvíaelði og skal gjaldið renna óskipt í ríkissjóð. Gert er ráð fyrir að rekstrarleyfishafar greiði gjald frá og með árinu 2020 miðað við hámarks framleiðslumagn eldisfisks í sjó eins og það er tilgreint í rekstrarleyfum. Þannig skal árlegt gjald vera 10 kr. á hvert kg. af frjóum fiski og 5 kr. á hvert kg. af ófrjóum laxi og regnbogasilungi. Frá og með árinu 2023 skal gjaldið hækka um 50% og verða 15 kr. á hvert kg. af frjóum laxi og regnbogasilungi og 7,5 kr. á hvert kg. af ófrjóum fiski. Miðað við áætlanir um úthlutaðar rekstrarheimildir er áætlað að tekjur ríkissjóðs af gjaldi þessu geti numið rúmum einum milljarði árið 2023.

Sjókvíaelði á sér ekki langa sögu hér á landi. Þau fyrirtæki sem haslað hafa sér völl á þessu sviði eru fá og aðeins örfá ár eru síðan þau hófu eldi. Slátrun hófst ekki að marki fyrr en á árinu 2017 (Arnarlax/Fjarðalax/Laxeldi Austfjarða) og nýlega kom til fyrstu slátrunar hjá tveimur þeirra (Arctic fish/Laxar fiskeldi). Það er því varla hægt að segja að þessi atvinnugrein sé komin úr vögg, hvað þá að hún hafi slitið barnsskónum. Í því ljósi og yfirlýsinga stjórnvalda um mikilvægi þess að efla atvinnulíf í landinu og sérstaklega í hinum strjálbýlli byggðum þá kemur svo snemmráðgerð og stórfelld gjaldtaka á þessa atvinnugrein á óvart.

Á grundvelli þeirra draga að frumvarpi sem fyrir liggja er rétt að benda á nokkur atriði til íhugunar áður en til framlagningar endanlegs frumvarps kemur sem lagt verður fyrir Alþingi.

1. Áformað er að gjaldtaka hefjist mun fyrr en t.d. samráðshópur um laxeldi lagði til. Til dæmis höfðu Norðmenn stundað arðbært laxeldi í áratugi áður en umræða hófst þar um auðlindaskatt. Sömuleiðis má benda á að íslenskur sjávarútvegur hafði ekki þurft að sæta álagningu auðlindagjalds fyrir en fyrir fáum árum. Ljóst er að veruleg fjárfestingarþörf verður fyrir hendi í þessari ungu atvinnugrein á næstu árum, bæði til að geta nýtt sér þegar fengin rekstrarleyfi og til að mæta fjárfestingarþörf vegna um viðbótar eldisheimilda. Þá er rétt að benda á að engar arðgreiðslur hafa átt sér stað úr þessum fyrirtækjum. Þessi atvinnugrein var rekin með tapi á árinu 2017 og hæpið er að hún hafi

- verið rekin með hagnaði á árinu 2018. Þrátt fyrir taprekstur greiða þessi fyrirtæki verulegar fjárhæðir sem með einum og öðrum hætti renna til ríkis og sveitarfélaga svo sem í formi staðgreiðsluskatta starfsmanna, aflagjöldum, fasteignagjöldum o.s.frv.
2. Samkvæmt drögum skal gjaldið lagt á úthlutuð rekstrarleyfi en ekki nýtingu þeirra (framleiðslu). Ef fyrirtækin geta af einhverjum ástæðum ekki nýtt sér fengnar eldisheimildir þá skulu þau samt sem áður greiða fyrir þær heimildir sem ekki eru nýttir. Í Noregi mun auðlindagjald vera miðað við nýtingu leyfa (framleiðslu).
 3. Auðlindagjald sem innheimt er í Noregi vegna nýtingar eldissvæða mun nú nema 0,5 NOK á hvert framleitt kg. eða sem samsvarar 7 ISK. Miðað við áformaða gjaldtöku samkvæmt drögum er hinn ungu atvinnugrein hér ætlað að greiða mun hærra gjald á hvert framleitt kíló en í Noregi en þar eru aðstæður til eldis almennt mun hagstæðari en hér við land og áratuga reynsla af eldi fyrir hendi.
 4. Samkvæmt drögum að frumvarpinu er miðað við fasta fjárhæð í íslenskum krónum á hvert kíló úthlutaðra framleiðsluleyfa. Ekkert tillit skal tekið til afkomu greinarinnar, veltu, markaðsverðs afurða eða gengisþróunar. Í Færeyjum mun, svo dæmi sé tekið, nýlega hafa verið tekið upp auðlindagjald vegna nýtingar eldissvæða í sjó og gjaldtakan þar miðuð við hlutfall af veltu.
 5. Rétt er að benda á að nú þegar greiða rekstrarleyfishafar sjókvíaeldis verulegar fjárhæðir beint til ríkissjóðs í samræmi við 20. gr. e. laga um fiskeldi nr. 71/2018 eða 12 SDR fyrir hvert tonn sem heimilt er að framleiða samkvæmt rekstrarleyfi. Í greinargerð með drögum að téðu frumvarpi er gert ráð fyrir að útgefin rekstrarleyfi til sjókvíaeldis á árinu 2023 muni verða um 73.000 tonn., Miðað við núverandi gengi SDR munu rekstrarleyfishafar þurfa að greiða ríkissjóði rúmlega 147 milljónir króna á árinu 2023 vegna þessara ákvæða í lögum um fiskeldi. Ekki hefur komið fram að til standi að brreyta eða fella þá gjaldtöku niður.

Í ljósi framkomins vilja stjórnvalda til að efla þessa ört vaxandi grein og stuðla að viðgangi hennar til lengri tíma þá verður ekki öðru trúað en að endanlegt frumvarp til framlagningar á Alþingi verði efnislega verulega breytt frá þeim drögum sem nú liggja fyrir.

Virðingarfyllst,

PricewaterhouseCoopers

Guðmundur Snorrason
gudmundur.snorrason@pwc.com
BS: +354 – 550 5347
FS: +354 – 840 5347